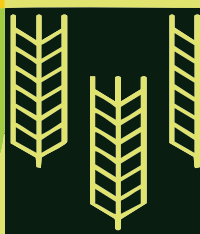
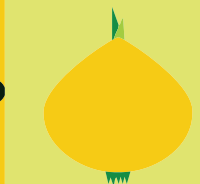
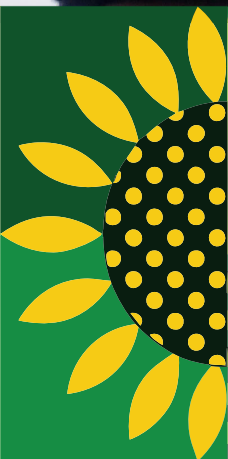

MUHTASARI WA UCHAMBUZI BAJETI YA WIZARA YA KILIMO

2025-2026.

MUHTASARI WA UCHAMBUZI BAJETI YA WIZARA YA KILIMO 2025-2026.

SABABU ZA WAKULIMA KUMPIGA KURA SAMIA 2025

NUKUU KUNTU ZA MHE. HUSSEIN MOHAMMED BASHE, WAZIRI WA KILIMO, BAJETI 2025/26.

- “Tunaenda kwenye Uchaguzi Mkuu mwaka huu 2025 mwezi wa 10. Sisi wakulima, tutakapoenda kupiga kura tunapigia kura ruzuku ya mbolea, ruzuku ya mbegu, tunapigia kura ruzuku ya matrekta na viuatilifu, mikopo yenye riba nafuu kupitia Benki ya Ushirika Tanzania, bei nzuri ya mazao, upatikanaji wa huduma za ugani na huduma za upimaji wa afya ya udongo. Hivyo, sisi wakulima tunafahamu kinachotupeleka kwenye uchaguzi mwaka huu.”
- “Ruzuku ya mbolea, ruzuku ya mbegu, ruzuku ya zana za kilimo, ruzuku ya ujenzi wa miundombinu ya umwagiliaji ni muhimu sana kwa ajili ya kuongeza tija na kupunguza umaskini.”
- “Serikali ya Chama Cha Mapinduzi itaendelea kuwalinda wakulima wadogo kwa wivu mkubwa na kuwawezesha kuwa commercial farmers na kuwa wakulima wanaozalisha kwa tija ili waweze kuondokana na umaskini.”
- “Hatuwezi kuondoa umaskini kama hatuwezi kuwaondoa wakulima wadogo kwenye umaskini”
- “Mipango ya Serikali ya Kuwalinda wakulima wadogo haiwezi kuwaacha wakulima wakubwa ambao wameanza kuingia katika sekta hii. Usalama wa wakulima wakubwa ni kuongezeka kwa tija na uzalishaji utakaongeza kipato cha wakulima wadogo na kuwaondoa”
- “kwa kutambua kuwa Taifa hili msingi wake ni ujamaa na kujitegemea na linajengwa zaidi na wakulima wadogo, utakaowaacha wakulima wadogo nje itakuwa ni sawasawa na kusaliiti Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa mujibu wa Ibara ya 9, kukisaliiti Chama Cha Mapinduzi na kusaliiti watanzania wengi walioajiriwa katika sekta ya kilimo”

THAMANI NA HESHIMA KUBWA AMBAYO SERIKALI YA CCM NA RAIS SAMIA IMEWAPA WAKULIMA

1. RUZUKU ZA MBOLEA

a. Ruzuku za Mbolea zimetolewa mpaka kufikia bilioni 708.62

- Wizara katika kipindi cha miaka mitatu (3) imewezesha ruzuku ya mbolea tani Milioni 1.45 yenye thamani ya Shilingi Bilioni 708.62 kwa mazao yote.

b. Ongezeko la Matumizi ya Mbolea kwa asilimia 133.47

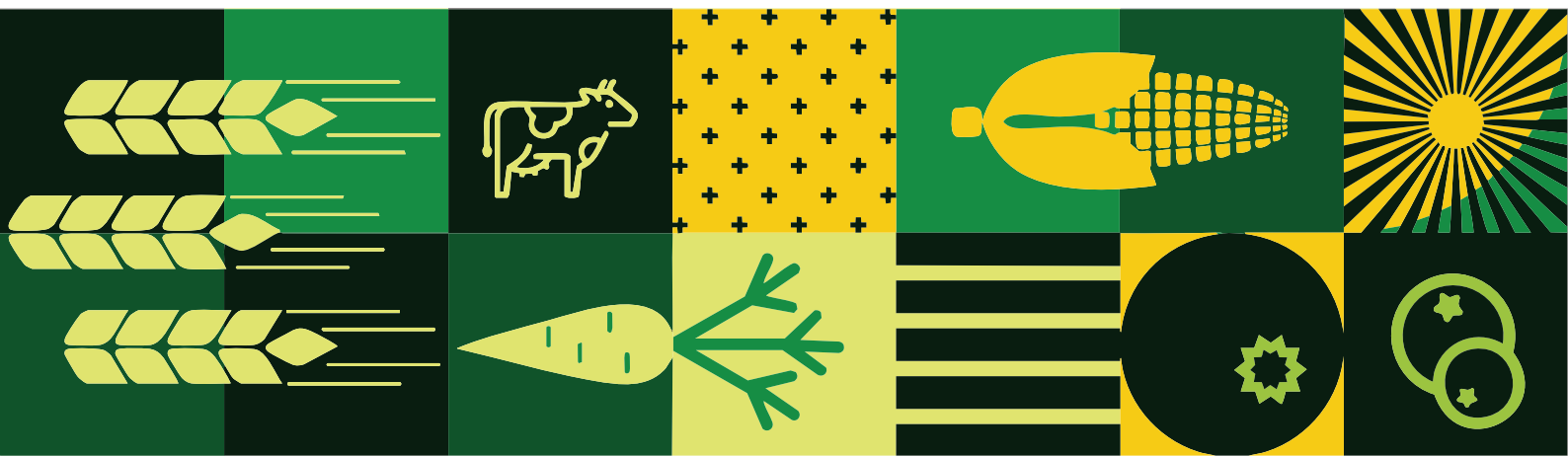
- Hatua hiyo, imewezesha kuongezeka kwa matumizi ya mbolea kutoka tani 363,599 mwaka 2021/2022 hadi tani 848,884 mwaka 2023/2024 sawa na ongezeko la asilimia 133.47

c. Ongezeko la matumizi ya Mbolea kwa hekta hadi asilimia 48

- Matumizi ya mbolea kwa hekta yameongezeka kutoka kilo 19 mwaka 2021/2022 hadi kilo 24 mwaka 2024/2025 sawa na ongezeko la asilimia 26. Ongezeko la matumizi ya mbolea ni sawa na asilimia 48 ya lengo la kilo 50 kwa hekta kulingana na azimio la CAADP

2. UZALISHAJI WA MBEGU NA RUZUKU ZA MBEGU

- Ekari 550 zimepandwa mbegu ya alizeti aina ya record na mnunuzi wa mbegu hizo ni ASA katika shamba la Chinangali,
- Ekari 20 zimepandwa zao la pilipili aina ya Loleza na mnunuzi wa zao hilo ni Darsh Industries LTD katika shamba la Chinangali,
- Ekari 20 zimepandwa mbegu ya mtama na mnunuzi wa mbegu hizo ni AYGRO SEED GROUP katika shamba la Chinangali,
- katika kipindi cha miaka minne (4) tumepata mafanikio

MABADILIKO 15 YA SAMIA BAJETI YA KILIMO 2025/2026

FEDHA ZILIZOIDHINISHWA NA BUNGE

- kwa kuboresha miundombinu ya utafiti, uzalishaji wa mbegu na huduma za ugani.
- Tumejenga miundombinu ya umwagiliaji katika mashambaya uzalishaji wa mbegu bora yenye ukubwa wa hekta 580, umefikia wastani wa asilimia 74.
- Upembuzi yakinifu na usanifu wa kina wa ujenzi wa miundombinu ya umwagiliaji kwenye mashamba ya mbegu yenye jumla ya hekta 3,000 umekamilika.

3. ONGEZECO LA UPATIKANAJI HUDUMA ZA UGANI

- Tumekamilisha ujenzi wa Kituo cha Udhibiti wa Visumbufu vya Mimea Kibailojia (National Biological Control Unit)- Kibaha, Maabara ya Mamlaka ya Udhibiti wa Mbolea Tanzania- Dar es Salaam, Maabara ya kuzalisha miche kwa njia ya chupa (Tissue Culture) na
- Maabara ya udongo- TARI Mlingano, na ununuzi wa mashine mbili (2) za kukausha mbegu na mitambo miwili (2) ya kuchakata mbegu kwa Wakala wa Mbegu za Kilimo. Vilevile, kupata ithibati ya kimataifa kwa Maabara ya udongo na mimea ya TRIT
- Tumenunua na kusambaza vitendea kazi ikiwemo magari 44, pikipiki 6,444, vipima afya ya udongo 143, vishikwambi 5,426, visanduku vya ugani 1,662 na kujenga nyumba za maafisa ugani 50.

4. UONGEZAJI THAMANI NA MATUMIZI YA ZANA ZA KILIMO

- Wizara imeendelea kuhamasisha matumizi na umiliki wa zana za kilimo za kisasa kwa wakulima wadogo ambao wengi wao hawana uwezo wa kumiliki zana hizo kutokana na gharama kubwa.
- Tumenunua matrekta makubwa 500 na matrekta madogo (power tiller) 800 kwa ajili ya kutoa huduma za kilimo;
- Wizara imeanzisha vituo 45 vya kutoa huduma za zana

- za kilimo
- Wizara imesambaza matrekta 500 na zana zake katika vituo hivyo na kuwezesha wakulima wadogo kupata huduma za matrekta kwa bei ya ruzuku
- Tumekamilisha ujenzi wa kiwanda cha kusindika zabibu chenye uwezo wa kusindika zabibu tani 300 kwa mwaka katika Mkoa wa Dodoma;
- Tumekamilisha ujenzi wa Kituo Mahiri cha Usimamizi wa Mazao baada ya Kuvuna kilichopo Mtanana katika Mkoa wa Dodoma.

5. ONGEZECO LA UPATIKANAJI KILIMO CHA UMWAGILIAJI

i. Wakulima 10,000 kunufaika na Umwagiliaji ziwa Victoria

- Wizara imetangaza zabuni kwa ajili ya kununua uniti 250 za pampu, jenereta na mipira kwa ajili kilimo cha umwagiliaji kwa wakulima waliopo kandokando ya Ziwa Victoria. Mradi huo unatarajia kunufaisha wakulima 10,000;

ii. Wakulima 1,100 kunufaika na visima 39

- Wizara Imebainisha maeneo ya kuchumba visima 39 vitakavyonufaisha wakulima zaidi ya 1,100

iii. Majimbo 62, Halmashauri 58 kunufaika na miradi midogo ya umwagiliaji

- Wizara inatekeleza ujenzi wa miradi midogo ya umwagiliaji (Community Irrigation) katika eneo lenye ukubwa wa ekari 4,000 yenye thamani ya Shilingi Bilioni 12.68 inatekelezwa katika majimbo 62 na Halmashauri 58

iv. Mikoa 16 kunufaika na visima 127

- Wizara Imeanza uchimbaji wa visima 127 kwa kutumia wachimbaji wa ndani katika mikoa 16.

